

Mål C-722/23 [Rugu]ⁱ

Begäran om förhandsavgörande

Datum för ingivande:

28 november 2023

Domstol som begär förhandsavgörande:

Cour de cassation (Belgien)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

22 november 2023

Klagande:

AR

Cour de cassation i Belgien

Beslut

[utelämnas]

AR, född i [utelämnas] (Rumänien) den [utelämnas]

bosatt i [utelämnas]

person som är föremål för en europeisk arresteringsorder, klagande,

[utelämnas]

I. FÖRFARANDET VID DOMSTOLEN

Överklagandet avser en dom som meddelades den 30 oktober 2023 av cour d'appel de Bruxelles, chambre des mises en accusation (Appellationsdomstolen i Bryssel, åtalsavdelningen).

[utelämnas]

ⁱ Förevarande mål har getts ett fiktivt namn. Detta namn är inte någon av rättegångsdeltagarnas verkliga namn.

II. COUR DE CASSATIONS BESLUT

- 1 Klaganden är rumänsk medborgare men enligt appellationsdomstolen bosatt i Belgien. Han är föremål för en europeisk arresteringsorder utfärdad den 1 augusti 2023 av rumänska myndigheter i syfte att verkställa ett fyraårigt fängelsestraff.

Chambre du conseil (Rådskammaren) vägrade att verkställa denna europeiska arresteringsorder med motiveringen att – och i enlighet med vad som föreskrivs i artikel 4.5 i loi du 19 décembre 2003 relative au mandat d’arrêt européen (lagen av den 19 december 2003 om den europeiska arresteringsordern) – villkoren för frihetsberövande i Rumänien skulle utsätta klaganden för en risk för att hans grundläggande rättigheter skulle åsidosättas, i förevarande fall de rättigheter som skyddas av artikel 3 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

Efter överklagande av den allmänna åklagaren fastställde avdelningen för åtal detta beslut, men beslutade även att det fyraåriga fängelsestraff som avses i den europeiska arresteringsordern ”får verkställas i Belgien” i enlighet med artikel 6.4 i lagen av den 19 december 2003, eftersom den risk som artikel 4.5 är avsedd att förhindra inträffande av avser en metod för verkställighet av den dom som meddelats i Rumänien och inte vare sig det förfarande som ledde till att klaganden dömdes där eller brottmålsdomen i sig.

Det rör sig här om det omtvistade beslutet.

- 2 [Den återopade] grunden avser åsidosättande av artikel 25 i rådets rambeslut 2008/909/RIF av den 27 november 2008 om tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande på brottmålsdomar avseende fängelse eller andra frihetsberövande åtgärder i syfte att verkställa dessa inom Europeiska unionen, artikel 4.5 i lagen av den 19 december 2003 om den europeiska arresteringsordern och artikel 38 § 1 i lagen av den 15 maj 2012 om tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande på frihetsstraff eller frihetsberövande åtgärder som utdömts i en medlemsstat i Europeiska unionen.

Klaganden gör gällande att sedan appellationsdomstolen slagit fast att det förelåg en obligatorisk vägransgrund, då det fanns allvarliga skäl att anta att verkställigheten av denna handling skulle få till följd att klagandens grundläggande rättigheter åsidosattes, kunde nämnda domstol inte ge verkan åt den fakultativa vägransgrund som avses i artikel 6.4 i lagen av den 19 december 2003 och – då klaganden var bosatt i Belgien – besluta att det fängelsestraff som han hade dömts till i den utfärdande staten skulle verkställas i Belgien.

- 3 I enlighet med artikel 1.2 i rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna ska medlemsstaterna verkställa varje europeisk arresteringsorder i enlighet med principen om ömsesidigt erkännande samt bestämmelserna i detta rambeslut.

Det framgår av EU-domstolens dom av den 17 december 2020 i målen C-354/20 PPU och C-412/20 PPU att systemet med en europeisk arresteringsorder bland annat syftar till att förhindra att en eftersökt person som befinner sig i ett annat land än det där han eller hon misstänks ha begått ett brott undgår straff.

EU-domstolen har vidare i dom av den 29 juni 2017 i mål C-579/15 slagit fast att den behöriga nationella domstolen är skyldig att, med beaktande av den nationella rätten i dess helhet och med tillämpning av de tolkningsmetoder som däri erkänns, i möjligaste mån tolka de nationella bestämmelser som är i fråga i det nationella målet mot bakgrund av rambeslutets ordalydelse och syfte. Denna skyldighet innebar i det mål som domstolen hade att ta ställning till att, vid en eventuell vägran att verkställa en europeisk arresteringsorder som utfärdats för att få till stånd ett överlämnande av en person som, i den utfärdande medlemsstaten, har dömts till ett fängelsestraff genom en lagakraftvunnen dom, är de rättsliga myndigheterna i den verkställande medlemsstaten skyldiga att själva garantera den faktiska verkställigheten av det straff som personen i fråga har dömts till.

Enligt artikel 1.3 i rambeslutet påverkar detta beslut inte skyldigheten att respektera de grundläggande rättigheterna och de grundläggande rättsliga principerna i artikel 6 i Fördraget om Europeiska unionen.

I artikel 4.5 i lagen av den 19 december 2003, genom vilken detta rambeslut införlivades med belgisk rätt, föreskrivs att verkställighet av en europeisk arresteringsorder ska vägras om det finns allvarliga skäl att anta att verkställigheten skulle inverka negativt på den berörda personens grundläggande rättigheter, såsom de fastställs i artikel 6 i Fördraget om Europeiska unionen. Denna grund för att vägra verkställighet av den europeiska arresteringsordern är obligatorisk.

Enligt artikel 6.4 i samma lag, genom vilken artikel 4.6 i rambeslutet införlivas, får verkställighet av en europeisk arresteringsorder vägras om denna handling har utfärdats i syfte att verkställa ett straff, om den berörda personen bor eller vistas i Belgien och om de behöriga belgiska myndigheterna åtar sig att verkställa detta straff i enlighet med belgisk lag. I sådant fall föreskrivs i artikel 38 § 1 i lagen av den 15 maj 2012 att undersökningsdomstolens beslut innebär erkännande och verkställighet av det frihetsstraff eller den frihetsberövande åtgärd som avses i det rättsliga beslut som är föremål för den europeiska arresteringsordern och att straffet ska verkställas i enlighet med bestämmelserna i nämnda lag av den 15 maj 2012.

- 4 Den nämnda grunden aktualiserar frågan huruvida domstolarna i den stat som verkställer en europeisk arresteringsorder – när de har konstaterat att det, för det fall att den eftersökta personen överlämnas till den utfärdande staten, finns en risk för att denna persons grundläggande rättigheter kränks och att denna risk inte kan avvägras inom skälig tid, med följd att de är skyldiga att vägra verkställighet av den europeiska arresteringsordern – ändå, för att undvika att en eftersökt person som är bosatt i ett annat land än det där han eller hon misstänks för att ha begått

ett brott undgår straff, kan besluta i enlighet med den bestämmelse genom vilken artikel 4.6 i rambeslutet införlivas med den nationella rättsordningen, att verkställighet ska ske i den verkställande medlemsstaten av det fängelsestraff som den berörda personen har ådömts i den medlemsstat som utfärdat den europeiska arresteringsordern, det vill säga det straff som avses i denna rättsakt.

Med andra ord : utgör det förhållandet att det föreligger en obligatorisk vägransgrund hinder för att tillämpa rättsverkningarna av den fakultativa vägransgrund som avses i artikel 4.6 i rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder ?

- 5 Förevarande mål skiljer sig från det mål som utmynnade i den ovannämnda domen, C-579/15, från Europeiska unionens domstol på följande sätt: I förevarande mål har konstaterandet av att den berörda personen är bosatt i den verkställande staten och att den fakultativa vägransgrunden som avses i artikel 4.6 i rambeslutet ska tillämpas föregåtts av ett konstaterande om att ett överlämnande av denna person till den utfärdande staten skulle medföra en risk för att hans grundläggande rättigheter åsidosätts, varför den obligatoriska vägransgrunden som avses i artikel 4.5 i lagen av den 19 december 2003 ska tillämpas.

Endast en tolkning av artikel 4.6 i rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 skulle kunna ge svar på den ovannämnda frågan.

Cour de cassation finner därför anledning att, i enlighet med artikel 267 tredje stycket i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, begära förhandsavgörande från Europeiska unionens domstol i enlighet med vad som anges i beslutsedelen nedan.

- 6 Klaganden försattes på fri fot den 12 september 2023 av undersökningsdomaren. Beslutet är förenat med villkor som begränsar klagandens rörelsefrihet och bland annat förbjuder honom att resa utomlands. Beslutets verkningar ska bestå fram till dess att ett slutligt beslut har fattats om verkställigheten av den europeiska arresteringsordern. Med hänsyn till ovanstående och eftersom svaret på den ställda frågan är avgörande i detta hänseende, uppmanar Cour de cassation Europeiska unionens domstol att överväga att tillämpa det förfarande för brådskande mål om förhandsavgörande som föreskrivs i artikel 267 sista stycket i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och i artikel 107 i rättegångsregler för Europeiska unionens domstol av den 25 september 2012.
- 7 Målets fortsatta handläggning skjuts upp till dess att Europeiska unionens domstol har avgjort frågan nedan.

PÅ DESSA GRUNDER,

BESLUTAS FÖLJANDE:

Målet vilandeförklaras i avvaktan på att Europeiska unionens domstol har besvarat följande tolkningsfråga:

Om domstolarna i den medlemsstat som ska verkställa en europeisk arresteringsorder har funnit att det föreligger en risk, vid ett överlämnande av den eftersökta personen till den utfärdande medlemsstaten, för att dennes grundläggande rättigheter kränks i samband med verkställigheten av det utländska straffet, med följd att verkställighet av den europeiska arresteringsordern ska vägras, ger då artikel 4.6 i rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna nämnda domstolar i den verkställande medlemsstaten rätt att, när de fastställt att den eftersökta är bosatt i denna stat, besluta i enlighet med den bestämmelse varigenom artikel 4.6 i rambeslutet införlivas med nationell rätt att det frihetsstraff som utdömts i den medlemsstat som utfärdat den europeiska arresteringsordern, och som avses i denna rättsakt, ska verkställas i den verkställande medlemsstaten?

[utelämnas]

[utelämnas] [datum och underskrifter]

ARBETS
DOKUMENT